

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
Середня освіта (Українська мова і література та
Англійська мова і зарубіжна література)
другого (магістерського) рівня вищої освіти

за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями);
за предметною спеціальністю А4.01 Середня освіта (Українська мова і
література) з галузі знань А Освіта

Освітня кваліфікація: Магістр. Середня освіта
(Українська мова і література)
Професійна кваліфікація: Вчитель-магістр (Середня освіта (Українська мова і
література)) і (Середня освіта (Англійська мова та
зарубіжна література))

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
Центральноукраїнського державного
університету імені Володимира Винниченка
Голова вченої ради
/проф. Євген СОБОЛЬ/
(протокол № 14 від 26 травня 2025 р.).
Освітньо-професійна програма вводиться в дію
з 01 вересня 2025 року
Ректор /проф. Євген СОБОЛЬ/
(наказ № 83-ун від «27» травня 2025 р.)

Кропивницький–2025

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-професійна програма
Середня освіта (Українська мова і література та
Англійська мова і зарубіжна література)
другого (магістерського) рівня вищої освіти

галузь знань А Освіта

за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями);
за предметною спеціальністю А4.01 Середня освіта
(Українська мова і література)

РОЗРОБЛЕНО

робочою групою ОП
керівник робочої групи – кандидат філологічних наук,
доцент, доцент кафедри української філології
та журналістики ЦДУ ім. В. Винниченка
Тетяна НЕСТЕРЕНКО _____

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри української філології та
журналістики ЦДУ ім. В. Винниченка
завідувач кафедри, доктор філологічних наук, доцент
_____ Ольга КИРИЛЮК протокол
№ 11-а від «12» травня 2025 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри германських мов,
зарубіжної літератури та методик їхнього навчання
ЦДУ ім. В. Винниченка
завідувач кафедри, доктор філологічних наук, професор
_____ Марія ФОКА
протокол № 10 від «13» травня 2025 р.

ПОГОДЖЕНО

Голова вченої ради
факультету української філології, іноземних мов та
соціальних комунікацій ЦДУ ім. В. Винниченка
_____ Олена ГАБЕЛКО
протокол № 8 від «14» травня 2025 р.

ПОГОДЖЕНО

В. о. завідувача відділу забезпечення якості
та цифрового супроводу освіти ЦДУ ім. В. Винниченка
кандидат філологічних наук, доцент
_____ Ірина ЖИГОРА
«09» травня 2025 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література) другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями); за предметною спеціальністю А4.01 Середня освіта (Українська мова і література); галузі знань А Освіта (далі – ОПП) розроблена з урахуванням вимог Законів України «[Про освіту](#)» та «[Про вищу освіту](#)» та «[Про повну загальну середню освіту](#)»; постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23 листопада 2011 р. № [1341](#), із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № [509 від 12.06.2019](#), № [519 від 25.06.2020](#), «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» від 30 грудня 2015 р. № [1187](#), із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № [347 від 10.05.2018](#), № [180 від 03.03.2020](#), № [1134 від 31.10.2023](#), Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти від 30 серпня 2024 р. № [1021](#).

Ураховує вимоги Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», який розроблено та затверджено згідно з вимогами статті 4 Кодексу законів про працю України на підставі:

- висновку Національного агентства кваліфікацій від 21.08.2024 про дотримання під час підготовки проєкту професійного стандарту вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 р. № [373](#);

- висновку Профспілки працівників освіти і науки України від 07.08.2024 р. № 02-05/381 щодо погодження проєкту професійного стандарту, затвердженого наказом МОН України від 29.08.2024 р. № [1225](#) «Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти».

Під час розроблення ОПП, зокрема при визначенні загальних та спеціальних (фахових) компетентностей і результатів навчання, використовувався доробок проєкту Європейського Союзу «[Tuning Educational Structures in Europe \(TUNING\)](#)», [Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти \(ESG2015\)](#).

ОПП враховує специфіку підготовки здобувачів освіти до працевлаштування.

За рекомендаціями стейкхолдерів до ОПП були внесені зміни та доповнення.

Розроблено робочою групою в складі:

Тетяна НЕСТЕРЕНКО – керівник робочої групи (гарант освітньої програми), кандидат філологічних наук, 10.02.01 – українська мова, доцент, доцент кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Ольга КИРИЛЮК – член робочої групи, доктор філологічних наук, 10.02.01 – українська мова, доцент, завідувач кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Людмила КРИЧУН – член робочої групи, кандидат філологічних наук, 10.02.01 – українська мова, доцент, доцент кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Сергій МИХИДА – член робочої групи, доктор філологічних наук, 10.01.06 – теорія літератури, професор, професор кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Марія ФОКА – член робочої групи, доктор філологічних наук, 10.01.05 – порівняльне літературознавство, 10.01.06 – теорія літератури, доцент, завідувач кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методики їхнього навчання Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Катерина ПОТАПЧУК – член робочої групи, (представник від здобувачів освіти), здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), за предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, студентка групи УА24М факультету української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Іванна РОНДЮК – член робочої групи, (представник від здобувачів освіти), здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), за предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, студентка групи УА24М факультету української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Алла ВЄТРОВА – член робочої групи, відмінник освіти, директор Петрівського ліцею Петрівської селищної ради Олександрійського району Кіровоградської області – *за згодою*;

Оксана ГОЛЬНИК – член робочої групи, кандидат філологічних наук, вчитель української мови та зарубіжної літератури комунального закладу «Ліцей «Науковий» Міської ради міста Кропивницького» – *за згодою*.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Олена ВІКТОРИНА – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри теорії і методики середньої освіти КЗ «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського».

Галина ВОЙНА – кандидат наук з державного управління, директорка КЗ «Ліцей імені Тараса Шевченка Кропивницької міської ради».

Наталія МІТЬКО – учитель вищої категорії, старший вчитель, учитель української мови та літератури Петрівського ліцею Петрівської селищної ради Олександрійського району Кіровоградської області.

Роман ПРИБОРА – кандидат філологічних наук, вчитель вищої категорії, учитель англійської мови Центральноукраїнського наукового ліцею Кіровоградської обласної ради.

ОПП використовується під час:

- акредитації освітньої програми;
- планування та організації освітнього процесу (розроблення навчального плану, навчальних, робочих програм та силабусів навчальних дисциплін, програм практик, атестації тощо);
- визначення змісту освіти в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- професійної орієнтації здобувачів освіти.

ОПП встановлює:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття другого (*магістерського*) рівня вищої освіти і термін навчання;
- вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією ОПП, та результатів їх навчання;
- інтегральну, загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності;
- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- перелік і обсяг обов'язкових освітніх компонентів;
- структурно-логічну схему ОПП;
- форми атестації здобувачів освіти.

ОПП враховує:

- вимоги професійних стандартів;
- вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Користувачі ОПП:

- здобувачі другого (*магістерського*) рівня вищої освіти зі спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями); предметної спеціальності А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) галузі знань А Освіта;
- викладачі, які здійснюють підготовку магістрів зі спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями); предметної спеціальності А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) галузі знань А Освіта;
- приймальна комісія ЦДУ ім. В. Винниченка та інші.

Ця ОПП не може бути повністю або частково відтворена, тиражована чи розповсюджена без дозволу Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

1. Профіль освітньо-професійної програми Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література) другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями); за предметною спеціальністю А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) з галузі знань А Освіта

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка; факультет української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій; кафедра української філології та журналістики; кафедра германських мов, зарубіжної літератури та методик їхнього навчання
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – Магістр, Галузь знань – А Освіта, Спеціальність: А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями); Предметна спеціальність: А4.01 Середня освіта (Українська мова і література). Професійна кваліфікація: Вчитель-магістр (Середня освіта (Українська мова і література)) і (Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)). Професійна кваліфікація присвоюється за результатами виконання освітньої програми, захисту кваліфікаційної роботи з предметної спеціальності А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) та складання кваліфікаційного екзамену з англійської мови, зарубіжної літератури та методик їхнього викладання.
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література) другого (магістерського) рівня вищої освіти
Форма здобуття освіти	Інституційна (очна (денна)), заочна
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці. 75% обсягу ОПП спрямовано на здобуття загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями); за предметною спеціальністю А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) 25% становлять вибіркові дисципліни. Обсяг практик становить 19,5 кредитів ЄКТС.

Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію спеціальності УД 12021256, дійсний до 01.07.2026
Цикл/ рівень	Другий (магістерський) рівень НРК України – 7 рівень, FQ – ЕНЕА – другий цикл; EQF–LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра або магістра, або спеціаліста за спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) або спорідненою спеціальністю. Для вступників за іншою спеціальністю ЦДУ ім. В. Винниченка встановлює додаткові вимоги, зокрема включення додаткових освітніх компонентів до індивідуального навчального плану здобувача освіти
Мова(и) викладання	Українська, англійська (на окремих освітніх компонентах)
Термін дії освітньої програми	Чинність цієї ОПП поширюється на весь період навчання студентів, які розпочали навчання, до 31 грудня 2025 року до повного завершення періоду навчання або наступного оновлення освітньої програми.
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньої програми	https://cusu.edu.ua/ua/osvita/osvitni-prohramy/13632-osvitni-prohramy-mahistr
2. Мета освітньої програми	
Формування та розвиток інтегральної, загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей освітньо-професійної програми в контексті професійної діяльності вчителя-магістра української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури; реалізація завдань, спрямованих на формування людського капіталу задля повоєнного відновлення України та гідного представлення її в європейській спільноті, що відповідає Цілям сталого розвитку України до 2030 року, концепції Нової української школи, стратегії розвитку ЦДУ ім. В. Винниченка. Підготовка конкурентоспроможного вчителя-магістра української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури нової генерації, який здатен ефективно та творчо працювати з урахуванням вимог Законів України, постанов Кабінету Міністрів України та Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.	
3. Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань – А Освіта, Спеціальність: А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями); Предметна спеціальність: А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Об'єкт вивчення та діяльності: організація і забезпечення освітнього процесу на другому (базова середня освіта), третьому (профільна середня освіта) рівнях загальної середньої освіти; педагогічні теорії, концепції й технології навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури в теоретичному й практичному аспектах.

Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання в галузі загальної середньої освіти, навчання учнів української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури із застосуванням сучасних методів та освітніх технологій; набуття здобувачами освіти здатності розв'язувати дослідницькі та/або інноваційні задачі у сфері загальної середньої освіти.

Теоретичний зміст предметної області: концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері психолого-педагогічних і філологічних наук, достатніх для формування загальних, фахових компетентностей та програмних результатів навчання; методики навчання української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури; сучасні теоретичні засади мовознавчої та літературознавчої науки; спеціалізовані концептуальні та інноваційні засади процесу навчання, виховання та розвитку здобувачів другого (базова середня освіта) рівня загальної середньої освіти.

Методи, методики та технології: загальнонаукові, психолого-педагогічні, власне лінгвістичні та літературознавчі методи; сучасні методики організації освітнього процесу та формування фахових компетентностей; традиційні та інноваційні технології в освіті; методи інноваційної діяльності; методи інтегрування професійного знання та розв'язування задач у мультидисциплінарних контекстах; сучасні цифрові технології; теоретичні та емпіричні методи збору, оброблення й аналізу інформації; методи математичної статистики.

Інструменти й обладнання: сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційно-комунікаційні ресурси та програмні продукти для освітнього процесу; бібліотечні ресурси, зокрема електронні; спеціалізовані лабораторії; бази проведення практик.

Орієнтація освітньої програми

Освітньо-професійна програма (для магістра) спрямована на підготовку майбутніх фахівців до професійної діяльності в ЗЗСО, зокрема набуття фахових компетентностей вчителя-магістра (Середня освіта (Українська мова і література)) і (Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)), підготовку до професійної діяльності в галузі А4 Освіта містить курси з філософії наукового пізнання (англійською мовою), теорії і практики професійного самовизначення в психолого-педагогічному аспекті, методології та організації наукових досліджень, комунікативної стратегії в освіті, сучасних освітніх технологій в навчанні української мови та літератури в ЗЗСО, теорії літератури в закладах загальної середньої освіти, з проблемних питань української мови, з комунікативного курсу англійської мови, сучасних освітніх технологій в навчанні англійської мови в ЗЗСО, міжкультурної комунікації, зарубіжної літератури в ЗЗСО: аналіз твору, сучасні технології навчання. Разом з тим, частина освітніх компонентів – практико-орієнтована в контексті майбутньої професійної діяльності вчителя української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти і передбачає навчальну практику-тренінг «Засоби дистанційної освіти», виробничу практику з української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти та виробничу практику з англійської мови та зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти.

Наукова складова передбачає виконання кваліфікаційної роботи з предметної спеціальності А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) і складання кваліфікаційного екзамену з англійської мови, зарубіжної літератури та методик їхнього викладання.

<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>ОПП спрямована на здобуття вищої освіти на другому (магістерському) рівні в галузі знань А Освіта за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями); предметною спеціальністю А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) в контексті професійної підготовки вчителів-магістрів української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури, які зможуть:</p> <ul style="list-style-type: none"> – творчо використовувати й розробляти сучасні методи, методики та технології навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти; – розробляти й упроваджувати інноваційні навчальні програми в контексті сучасної парадигми освіти; – провадити науково-дослідницьку роботу з технологій навчання української мови / української літератури в ЗЗСО. – <i>Ключові слова:</i> освітній процес, загальна середня освіта; українська мова і література, англійська мова та зарубіжна література; сучасні методи, методики та технології навчання; інноваційні технології навчання, дидактичні засоби навчання, нова парадигма освіти; дослідження в галузі технологій навчання української мови / української літератури, англійської мови та зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти.
<p>Особливості програми</p>	<p>Програма вирізняється тим, що комбінує різні аспекти мовно-літературної освіти в ЗЗСО, зокрема підготовку майбутніх вчителів-магістрів української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури. Цей підхід до професійної освіти сприяє формуванню кваліфікованих фахівців, здатних усвідомити європейські інтеграційні процеси та впроваджувати їх у сучасне українське освітнє середовище. Особливість програми – поєднання підготовки фахівців за предметною спеціальністю Середня освіта (Українська мова і література) з іншою предметною спеціальністю Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література) з тим, щоб майбутній учитель-словесник мав широкі можливості працевлаштування й самореалізації в українському та європейському освітньому просторі.</p> <p>Успішне завершення програми передбачає здобуття професійних компетентностей вчителя</p>

української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури, здатності розв'язувати типові професійні завдання в галузі освіти, опанування методик навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури за рахунок поєднання поглибленого вивчення української та англійської мови з вивченням літературознавчих і педагогічних дисциплін, практичною підготовкою в закладах загальної середньої освіти. Унікальним в ОПШ є поєднання україномовної з англійською лінгвістичною підготовкою, української та зарубіжної літератури як компонентів контенту світової літератури. Структура програми спрямована на забезпечення формування індивідуальної траєкторії навчання за рахунок широкого спектру вибіркових дисциплін, склад яких оновлюється відповідно до нових тенденцій у науці, технологіях, освіті.

Програма передбачає можливість співпраці з університетами України та європейських країн на засадах національної та міжнародної академічної мобільності. Це дасть змогу випускникам програми успішно працювати в різних типах закладів загальної середньої освіти та використовувати свої знання й навички для розв'язання актуальних проблем сучасної освіти.

4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

Придатність до працевлаштування

Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код (згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності»):

Код	Найменування	ISIC
Секція Р	ОСВІТА	Р
Розділ 85	Освіта	85
Група 85.3	Середня освіта	852
Клас 85.31	Загальна середня освіта	8521

Професіонали, здатні виконувати зазначені професійні роботи згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»:

Місця працевлаштування – заклади загальної середньої освіти.

Вчитель-магістр української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури може працювати на посаді вчителя української мови та літератури та/або вчителя англійської мови і зарубіжної літератури; провадити дослідницьку, освітню, проєктну, організаційно-управлінську діяльність.

Код КП	Код ЗКПП ТР	Професійна назва роботи	Класифікація професій
23			Професіонали в галузі освіти та навчання
232			Викладачі закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти та вчителі закладів загальної середньої освіти
2320	-	Вчитель закладу загальної середньої освіти	
235			Інші професіонали в галузі освіти та навчання
2351		Професіонали в галузі методів навчання	
2351.2		Інші професіонали в галузі методів навчання	
Місця працевлаштування – заклади загальної середньої освіти			
Академічні права випускників		Можливість продовжувати навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за програмами НРК України – 8 рівня, FQ-ЕНЕА – третього циклу, EQF- LLL – 8 рівня; освітньому рівні «Магістр» за програмами 7 рівня НРК України поєднаними спеціальностями галузі знань А Освіта /іншими спеціальностями відповідно до вимог чинного законодавства України / набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.	

5. Викладання та оцінювання

Викладання та навчання

Викладання та навчання на ОПП ґрунтується на сучасних підходах, які роблять студентів активними учасниками освітнього процесу.

З-поміж цих підходів превалюють такі: студентоцентроване, проблемно-орієнтоване, інтерактивне навчання;

- особистісно-орієнтований, рефлексивний, комунікативно-діяльнісний, компетентнісний, культурологічний, рівневий, професійно-орієнтований, праксеологічний підходи;
- комунікативний, комунікативно-ігровий, інтерактивний методи;
- використання кейс-технології, подкаст-технології, проєктної роботи, навчання в співпраці, квест-технології, портфоліо, професійні рольові ігри, моделювання професійної діяльності;
- змішане навчання як інтеграція аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності здобувачів;
- лекції, семінари, практичні заняття в групах, самостійна робота на основі підручників та конспектів, електронних підручників, консультації з викладачами;
- змішане навчання з елементами електронного дистанційного навчання, що відбувається як асинхронно, так і синхронно; самонавчання за допомогою дистанційних технологій, онлайн інформаційного середовища навчального процесу, конференцій-дебатів, тренінгів;
- підготовка кваліфікаційної роботи магістра.

Форми організації навчання: лекції, практичні, семінарські заняття; самостійна робота студентів; навчальні конференції; консультації; індивідуальні заняття; навчальна виробнича (педагогічна) практика; кваліфікаційна робота магістра.

Сучасні методики й технології навчання: адаптивне навчання, розвивальне навчання, самонавчання, компетентнісний, дослідницький підходи, контекстне (професійно орієнтоване) навчання, інтерактивні технології, технології інтегрованого навчання, електронне навчання, системний підхід до методичної підготовки майбутніх вчителів.

Особливості:

Лекції: *інтерактивні* лекції (не лише дають

	<p>знання, але й стають платформою для дискусій та обміну думками); <i>лекції з використанням сучасних цифрових технологій</i> (лекції можуть супроводжуватися презентаціями, відео, інтерактивними матеріалами, онлайн-ресурсами та іншими цифровими засобами).</p> <p>Практичні та семінарські заняття: на заняттях, крім традиційних, використовуються інтерактивні методи: кейс-метод, ділові ігри, тренінги, фреймове навчання тощо.</p> <p>Застосування знань на практиці: студенти навчаються практично застосовувати набуті знання, розвивають аналітичні та комунікативні навички, здатність працювати в команді.</p> <p>Підтримка студентів: інформаційна підтримка щодо участі в конкурсах, олімпіадах, грантах. Сприяння науковій діяльності студентів, публікацій у провідних виданнях зі спеціальності.</p> <p>Сприяння науковій діяльності студентів.</p> <p>Доступ до ресурсів: Університетське віртуальне навчальне середовище (Google Classroom); доступ до всіх цифрових освітніх ресурсів та навчально-методичного забезпечення для самостійної роботи на платформі Google Workspace for Education тощо.</p> <p>Моніторинг та оновлення: Програми освітніх компонентів постійно оновлюються з метою забезпечення їхньої відповідності потребам студентів, роботодавців та інших стейкхолдерів.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Застосовується накопичувальна система, що передбачає оцінювання студентів за 100-бальною (рейтинговою) шкалою ЄКТС (ECTS), за всіма видами аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності, спрямованими на опанування запланованих (очікуваних) результатів навчання з освітньої програми.</p> <p>Види контролю: поточний, поетапний, підсумковий, самоконтроль, кваліфікаційний екзамен зі спеціальності ОПП (охоплює дисципліни циклу професійної підготовки), захист кваліфікаційної роботи з теорії та методики навчання української мови та української літератури, заліки з навчальних (практики-тренінгу «Засоби дистанційної освіти», науково-дослідної практики з</p>

написання кваліфікаційної роботи та виробничих (педагогічних практик у закладах загальної середньої освіти).

Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі кваліфікаційного екзамену та захисту кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційний екзамен має на меті встановлення освітньої та професійної кваліфікації і включає завдання для визначення результатів навчання зазначених цією освітньою програмою.

Форми контролю: усна (опитування), письмова (есе, тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання, навчальні реферати, колоквиуми; презентація наукових робіт; захист індивідуальних завдань, проєктів, заліки, екзамени, кваліфікаційний екзамен, комбінована (звіти про результати виробничих практик і їхні захисти, презентації, портфоліо); само- та взаємооцінювання, попереднє, поточне, тематичне, підсумкове (семестрові екзамени), заключне (атестація).

Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі захисту кваліфікаційної роботи з предметної спеціальності А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) та складання кваліфікаційного екзамену з англійської мови, зарубіжної літератури та методик їхнього викладання.

Кваліфікаційна робота з предметної спеціальності А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) містить результати самостійного дослідження актуальних проблем методики української мови / української літератури в ЗЗСО, питань застосування сучасних освітніх технологій у навчанні української мови / літератури в ЗЗСО. **Кваліфікаційний екзамен з англійської мови, зарубіжної літератури та методик їхнього викладання** для визначення результатів навчання з теорії і практики англійської мови та технологій її навчання, технологій навчання зарубіжної літератури.

Оцінювання навчальних досягнень: чотирьохрівнева національна шкала – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»; 100-бальна шкала за системою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

6. Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми навчально-виховної, методичної, науково-дослідницької діяльності в галузі освіти, що передбачає проведення досліджень, здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 01. Здатність спілкуватися в професійному середовищі державною мовою на високому рівні як усно, так і письмово. ЗК 02. Здатність до критичного мислення, застосування наукового світогляду в різних сферах життя, що ґрунтується на розумінні розвитку людського буття, суспільства, природи та духовної культури. ЗК 03. Здатність усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку. ЗК 04. Здатність діяти відповідально й свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини і громадянина, проявляти толерантність та повагу до культурної різноманітності. ЗК 05. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності. ЗК 06. Здатність ефективно використовувати та створювати електронні ресурси та цифрові сервіси. ЗК 07. Здатність до виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості, застосування кращих практик у професійній діяльності, генерування нових ідей (креативність). ЗК 08. Здатність розв'язувати проблеми в нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності. ЗК 09. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня. ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети. ЗК 11. Здатність підтримувати особисте психоемоційне здоров'я під час професійної діяльності. ЗК 12. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі в широких або мультидисциплінарних контекстах.

	<p>ЗК 13. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії, забезпечуючи безперервний особистий і професійний розвиток.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)</p>	<p>ФК 01. Здатність моделювати зміст освіти відповідно до державних стандартів, визначати оптимальне навчально-методичне забезпечення освітнього процесу для досягнення обов'язкових результатів навчання з української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури.</p> <p>ФК 02. Здатність формувати й розвивати в учнів ключові компетентності та наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти й спрямовані на формування людського капіталу задля повоєнного відновлення України та гідного представлення її в європейській спільноті.</p> <p>ФК 03. Здатність здійснювати інтегроване навчання, поєднуючи психолого-педагогічну та спеціальну мовно-літературну підготовку для створення цілісного освітнього простору, який сприяє всебічному розвитку здобувачів освіти.</p> <p>ФК 04. Здатність здійснювати організацію й планування освітнього процесу.</p> <p>ФК 05. Здатність у практичній діяльності створювати й застосовувати інноваційні освітні технології.</p> <p>ФК 06. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, прогнозувати результати освітнього процесу в ЗЗСО.</p> <p>ФК 07. Здатність здійснювати власний професійний розвиток, використовувати потенціал педагогічного партнерства в професійній діяльності.</p> <p>ФК 08. Здатність, провадити дослідження та/або інноваційну діяльність з метою розвитку нових знань та процедур у сфері загальної середньої освіти.</p> <p>ФК 09. Здатність планувати, організовувати, виконувати й презентувати прикладне дослідження зі сфери середньої освіти в контексті навчання української мови і літератури з дотриманням правил академічної доброчесності та професійної етики.</p> <p>ФК 10. Здатність добирати й використовувати інноваційні та ефективні методики й технології навчання української мови і літератури в ЗЗСО, використовувати їх інтегративний потенціал.</p>

ФК 11. Здатність формувати в учнів літературознавчу компетентність, розвивати критичне мислення, ціннісні ставлення, естетичний смак, формувати національномовну свідомість здобувачів.

ФК 12. Здатність критично аналізувати сучасні лінгвістичні теорії та підходи до вивчення української мови, інтегрувати здобутки української мовознавчої науки у сферу професійної діяльності.

ФК 13. Здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні вміння здобувачів освіти, обирати стратегії мовної комунікації, спрямовані на суб'єкт-суб'єктну конструктивну й безпечну взаємодію з іншими учасниками освітнього процесу.

ФК 14. Здатність забезпечувати навчання здобувачів освіти іноземної мови та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі; інтегрувати здобуті знання в практику освітньої діяльності.

ФК 15. Здатність усвідомлювати й поцінювати взаємозалежність людей у глобалізованому світі, враховувати культурне розмаїття та застосовувати стратегії недискримінаційної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

ФК 16. Здатність забезпечувати навчання здобувачів освіти англійської мови із застосуванням інноваційних освітніх технологій, сучасних методичних здобутків; забезпечувати особистісно орієнтоване навчання.

ФК 17. Здатність здійснювати науковий аналіз та інтерпретацію літературного твору з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 18. Здатність ефективно застосовувати інноваційні методи, цифрові ресурси, інтерактивні форми навчання в процесі навчання зарубіжної літератури в ЗЗСО.

ФК 19. Здатність здійснювати об'єктивний аналіз і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з української мови та літератури, англійської мови та зарубіжної літератури; аналізувати засвоєння ними навчальної інформації для корекції та оптимізації освітнього процесу.

7. Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 01. Вільно обговорювати результати професійної діяльності, наукових досліджень та інноваційних проєктів державною мовою усно і письмово.

ПРН 02. Володіти концептуальними засадами навчання української мови і літератури, мати спеціалізовані знання про сучасні наукові здобутки у сфері середньої освіти, які є основою для оригінального мислення, проведення наукових досліджень та/або впровадження інноваційної діяльності.

ПРН 03. Упроваджувати інноваційні методики, цифрові ресурси та інтерактивні освітні технології в практику навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури в ЗЗСО відповідно до державних освітніх стандартів.

ПРН 04. Планувати, організувати і виконувати наукові дослідження у сфері методики навчання української мови і літератури в ЗЗСО на засадах академічної доброчесності та з використанням сучасних методологічних підходів; формулювати обґрунтовані висновки; презентувати результати свого дослідження.

ПРН 05. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 06. Вільно оперувати спеціальною літературознавчою термінологією, інтегрувати поглиблені знання теорії літератури в практику навчання української та зарубіжної літератур у ЗЗСО.

ПРН 07. Уміти визначати проблематику сучасного літературознавства, дохідливо доносити її до здобувачів освіти; аналізувати художній текст як окреме естетичне ціле.

ПРН 08. Мати спеціалізовані знання з актуальних питань української мови, що є основою для оригінального мислення і критичного осмислення проблем сучасної лінгвістики у їхньому зв'язку з мовно-літературною освітою в ЗЗСО.

ПРН 09. Організувати конструктивний діалог і полілог з учасниками освітнього процесу на засадах емпатії, ненасильницької комунікації та поваги до прав людини.

ПРН 10. Спілкуватися англійською мовою у всіх видах іншомовної мовленнєвої діяльності, володіти основами культури усного й писемного мовлення, вміннями й навичками спілкування відповідно до досвіду, інтересів та психологічних особливостей мовців.

ПРН 11. Взаємодіяти, ураховуючи культурні й особистісні відмінності співрозмовників, принципи недискримінації та поваги до відмінностей задля попередження й подолання конфліктів у міжкультурному контексті.

ПРН 12. Залучати знання технологій навчання української мови і літератури та зарубіжної літератури для розв'язання складних завдань у широких або мультидисциплінарних контекстах та для реалізації програм інтегрованих мовно-літературних курсів для ЗЗСО.

ПРН 13. Розв'язувати проблеми мовно-літературної освіти в ЗЗСО в нових або незнайомих освітніх середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ПРН 14. Створювати інноваційне інформаційно-освітнє середовище для навчання української мови і літератури та англійської мови і зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти, адаптувати його до різних умов реалізації освітнього процесу.

ПРН 15. Обирати й розробляти навчально-методичне забезпечення для навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури в ЗЗСО.

ПРН 16. Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу.

ПРН 17. Об'єктивно оцінювати результати діяльності здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу у сфері професійної діяльності, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності.

ПРН 18. Організовувати навчальний процес і управляти ним, демонструючи високу здатність забезпечувати мовно-літературну підготовку учнів у ЗЗСО.

ПРН 19. Працювати самостійно та незалежно, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за їхні наслідки, діяти чесно та добросовісно, уникаючи будь-яких форм недобросовісної поведінки.

ПРН 20. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня в стандартних, нестандартних та невизначених умовах.

ПРН 21. Забезпечувати створення та функціонування інклюзивного освітнього середовища в ЗЗСО.

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення*

До реалізації ОПП залучаються науково-педагогічні працівники, які мають відповідну кваліфікацію, задовольняють ліцензійні вимоги та підвищують власний фаховий рівень через стажування чи підвищення кваліфікації. Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої складової освітньо-професійної програми, штатні співробітники Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка. НПП відповідають викладацькій та професійній кваліфікації для реалізації освітніх компонентів (ОК) ОПП. Освітній процес на ОПП забезпечують 11 штатних науково-педагогічних працівників (НПП) ЦДУ ім. В. Винниченка, серед яких 2 доктори філологічних наук, 1 доктор філософських наук, 1 доктор філософії зі спеціальності 035 Філологія, 5 кандидатів наук, з яких 4 кандидати філологічних наук, 1 кандидат педагогічних наук.

Реалізація освітньої діяльності забезпечується науково-педагогічними працівниками, які мають освіту, відповідну профілям навчальних дисциплін і систематично займаються науковою та науково-методичною діяльністю. Викладачі, які забезпечують ОПП, мають 4 і більше показників відповідно до п. 38 Ліцензійних вимог: достатньо фахових публікацій в наукових виданнях відповідного профілю; посібники, підручники, методичні рекомендації для здобувачів освіти; науково-популярні публікації з наукової та/або професійної тематики; НПП – керівники наукових гуртків/ проблемних груп.

Стратегія підвищення кваліфікації НПП відповідає чинній нормативній базі ЦДУ ім. В. Винниченка ([Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ЦДУ](#), [Положення про академічну мобільність науково-педагогічних працівників ЦДУ](#)) та побудована на таких принципах:

– обов'язковість та періодичність проходження

	<p>стажування і підвищення кваліфікації;</p> <ul style="list-style-type: none"> - прозорість процедур організації стажування та підвищення кваліфікації; - моніторинг відповідності змісту програм підвищення кваліфікації завданням професійної діяльності; - обов'язковість впровадження результатів підвищення кваліфікації в наукову та педагогічну діяльність; <p>оприлюднення результатів стажування та підвищення кваліфікації.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Матеріально-технічна база університету забезпечує якісне та ефективно провадження освітньої діяльності за ОПП.</p> <p>Стан приміщень відповідає санітарно-гігієнічним нормам та підтверджений відповідними документами, наявні всі необхідні структурні, фінансові, технічні ресурси, що відповідають діючим нормам і забезпечують проведення усіх видів навчальної та науково-дослідницької роботи студентів, передбачених ОПП.</p> <p>До складу матеріально-технічної бази ОПП входять:</p> <p>Навчальні корпуси: аудиторії, лабораторії, кабінети, комп'ютерні класи з доступом до Інтернету та зоною Wi-Fi, бібліотека, універсальний читальний зал, сховище періодичних видань, музей природи, археологічний музей імені Нінель Бокій, Австрійська фахова бібліотека імені Бернгарда Штільфріда.</p> <p>Лекційні аудиторії та комп'ютерні лабораторії факультету української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій мають автоматизовані робочі місця з відповідними пакетами прикладних програм (у тому числі ліцензованих): Open Office, 7-Zip, Internet Explorer, Free Pascal, Mozilla Firefox, Foxit Reader.</p> <p>Інші об'єкти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - лекційні аудиторії, обладнані мультимедійним обладнанням; - спортивна та тренажерні зали; - зал скелелазіння; - зал атлетичної підготовки; - освітній простір KOWO-центр (студентська ініціатива); - їдальня та пункти харчування; - гуртожиток; - основне сховище (300 осіб) і 6 укриттів у підвальних приміщеннях (1450 осіб); - медпункт. <p>Широкий спектр <i>додаткових послуг та можливостей</i> для студентів, зокрема:</p> <p><i>Юридична клініка та психологічна служба:</i> надають студентам доступ до юридичної та психологічної допомоги.</p> <p><i>Мовний центр:</i> допомагає студентам вдосконалити свої мовні навички.</p> <p><i>Медіапростір ЦДУ:</i> пропонує студентам місце для творчості, співпраці та спілкування.</p>

	<p><i>Молодіжний театр «Резонанс»:</i> дає можливість студентам проявити себе у творчості та розвинути театральні навички.</p> <p><i>Молодіжний центр:</i> організовує різноманітні заходи та події для студентів.</p> <p><i>Санаторій-профілакторій «Юність»:</i> пропонує студентам оздоровчі послуги та профілактику захворювань.</p> <p><i>База відпочинку «Буревісник»:</i> надає студентам можливість відпочити та розслабитися на природі.</p> <p>При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти університет ураховує потреби різноманітного студентського контингенту та принципи студентоцентрованого навчання, зокрема:</p> <p><i>Здобувачів із досвідом:</i> університет пропонує спеціальні програми та послуги для студентів, які вже мають досвід роботи або навчання.</p> <p><i>Працюючих здобувачів:</i> університет пропонує гнучкі графіки навчання та інші послуги, які допомагають студентам поєднувати навчання з роботою.</p> <p><i>Здобувачів з особливими освітніми потребами:</i> університет пропонує адаптивні програми та послуги для студентів з інвалідністю або іншими особливими потребами.</p> <p>Внутрішнє забезпечення якості освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, загальнодоступні, а здобувачі поінформовані про їхню наявність.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>ОПП забезпечена навчально-методичною документацією з усіх видів навчальних занять, доступом кожного студента до бібліотечних фондів, електронних фахових журналів, електронних бібліотечних ресурсів світу і баз даних відповідно до повного переліку дисциплін навчального плану, електронних навчальних ресурсів, наявністю методичних посібників і рекомендацій для проведення практик і підготовки до атестації. Студенти забезпечені базами проходження педагогічної практики (укладено угоди із закладами загальної середньої освіти м. Кропивницький та Кіровоградської області).</p> <p>З метою управління освітнім процесом розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану автоматизовану систему управління освітнім процесом. Ця система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: планування та організація освітнього процесу; доступ до навчальних ресурсів; облік та аналіз успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності та ін.</p> <p>За угодою з компанією Microsoft університет бере участь у MSDN Academic Alliance, оформлено підписку MSDN Premium, що дозволяє в повному обсязі забезпечити навчальні аудиторії такими ліцензійними продуктами як:</p>

Microsoft Windows XP, Office 2010, Windows Server, Visual Studio та інші. Також, університет має ліцензію для внутрішнього використання на Star Office. Локальні мережі навчальних корпусів з'єднуються оптоволоконною лінією. 13 навчальних комп'ютерних лабораторій об'єднані в окремий навчальний домен. Серверна база комп'ютерної мережі складається з комплекту сучасних потужних серверів, у тому числі на основі багатоядерних Intel(R) Xeon (TM)CPU 3.00GHz 86_64.

Бібліотека ЦДУ ім. В. Винниченка:

Фонд: понад 1,5 мільйона книг, 300 тисяч періодичних видань, 800 тисяч електронних ресурсів.

Доступ: читальні зали, абонементне обслуговування, міжбібліотечний абонемент, електронний каталог, доступ до електронних ресурсів.

Електронні ресурси:

- Офіційний сайт ЦДУ: <https://cusu.edu.ua/ua/>
- Електронні ресурси бібліотеки: електронний каталог, інституційний репозитарій, інші електронні ресурси та сервіси (<https://cusu.edu.ua/ua/library-cusu>, <https://cusu.edu.ua/ua/pro-biblioteku/struktura-biblioteky>).
- Система дистанційної освіти: Classroom, Moodle-ЦДУ (<https://moodle.cusu.edu.ua/>), Wiki (<https://wiki.cusu.edu.ua/>).
- Електронний каталог наукової бібліотеки: створений на основі [системи Ірбіс](#).
- Університетський [репозитарій](#): для розміщення наукових праць та методичних матеріалів викладачів університету.
- Моніторингові опитування: <https://eq.cusu.edu.ua/>
- Рекомендації щодо використання технологій [дистанційного навчання](#)
- [Цифрові сервіси](#) для неформальної та інформальної освіти.

Навчально-методичні матеріали:

- Для забезпечення самостійної роботи та якісної підготовки студентів створено навчально-методичну базу на платформі Google Workspace For Education, що надає змогу студентам користуватися електронними версіями лекцій та практичних занять з мобільних пристроїв та домашніх комп'ютерів – кожен ОК має Classroom з дидактичними матеріалами: для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисципліни.
- На сторінці випускової кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик їхнього навчання доступні: робочі програми і силабуси навчальних дисциплін; наскрізні програми та робочі програми практик; методичні рекомендації з підготовки до атестації – щодо написання кваліфікаційних робіт, складання кваліфікаційного екзамену.

На сайті університету у вільному доступі наявна інформація про: Інформаційне забезпечення студентської науки в університеті:

- [Студентське наукове товариство](#)

	<ul style="list-style-type: none"> - Наукові конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, грантові програми - «Студентський науковий вісник» Інформація про додаткові навчальні можливості - Мовний центр - Підготовка офіцерів запасу - Курси та тренінги - Обмін студентами - Доступність навчання для маломобільних груп населення <p>Працевлаштування: Служба сприяння працевлаштуванню студентів і випускників та інше: Призначення стипендій Вирішення конфліктних ситуацій</p> <p>На сторінці випускової кафедри української філології та журналістики доступні: робочі програми і силабуси навчальних дисциплін; наскрізні програми та робочі програми практик; методичні рекомендації з підготовки до атестації: щодо написання кваліфікаційних робіт, складання кваліфікаційного екзамену.</p>
--	--

9. Академічна мобільність

<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>Передбачає можливість національної кредитної мобільності за бажанням студента, відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка», а також положенням про «Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка». Здобувачі вищої освіти мають можливість пройти онлайн курси на освітніх платформах. Академічна мобільність здобувачів вищої освіти передбачає їхню участь в освітньому процесі Університету та партнерських закладів освіти,</p>
--	---

проходження переддипломної та виробничої практики, проведення наукових досліджень із можливістю перезарахування в установленому порядку опанованих навчальних дисциплін, практик тощо. Основні цілі і завдання, організаційне забезпечення академічної мобільності здобувачів вищої освіти в Університеті, порядок визнання та перезарахування результатів їхнього навчання, права та обов'язки осіб, які беруть участь у програмах академічної мобільності, порядок звітності та оформлення документів за результатами їхнього навчання регламентує [«Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка»](#).

З метою реалізації Національної кредитної мобільності укладено угоди за такими закладами освіти:

1. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (№140с/23) 20.12.23 – 20.12.28.
2. Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди 02.02.2024 – 02.02.2029.
3. Сумський державний університет (№0001/60.33-2024н) 11.01.2024 – 11.01.2029.
4. Маріупольський державний університет 01.01.2024 – 01.01.2029.
5. Київський національний університет імені Тараса Шевченка 01.12.2023 – 01.12.2028.
6. Рівненський державний гуманітарний університет 01.11.2023 – 01.11.2028.
7. Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького 11.09.2023 – 11.09.2028.
8. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського 01.09.2023 – 01.09.2028.
9. Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка 17.02.2023 – 17.02.2028.
10. Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет» 03.2023 – 03.2028.
11. Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка 01.05.2023 – 01.05.2028.

	<p>12. Херсонський державний університет (№ 03-28/2) 07.03.2023 – 07.03.2028.</p> <p>13. Львівський національний університет імені Івана Франка 01.02.2023 – 01.02.2028.</p> <p>14. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини (№24\23) 27.02.2023 – 21.01.2028.</p> <p>15. Донецький національний університет імені Василя Стуса 10.10.2022 – 10.10.2027.</p> <p>16. Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка 10.11.2022 – 10.11.2027.</p> <p>17. Хмельницький національний університет 01.01.2022 – безстроковий.</p> <p>18. Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського 11.03.2021 – 11.03.2026.</p> <p>19. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича 11.01.2021 – 11.01.2026.</p> <p>Порядок визнання та перезарахування результатів навчання студентів, права та обов'язки осіб, які беруть участь у програмах академічної мобільності, порядок звітності та оформлення документів за результатами їхнього навчання регламентує Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.</p> <p>Студенти, які бажають взяти участь у програмах національної академічної мобільності, можуть звернутися до завідувача випускової кафедри з метою отримати більш докладну інформацію та консультацію.</p>
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Можлива, за бажанням студента, на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки ЦДУ ім. В. Винниченка та угоди про подвійний диплом із зарубіжними закладами-партнерами. Зокрема, укладено договори / угоди про співпрацю з такими установами:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вроцлавський університет (м. Вроцлав, Польща): <i>Угода про співпрацю безстрокова.</i> 2. Селезька академія (м. Катовіце, Польща): <i>Договір від 22.12.2022 на 5 років (вважається продовженим на той самий термін і на тих самих умовах, якщо за 1 місяць до закінчення терміну дії Договору,</i>

	<p><i>жодна із сторін не заявить про його припинення або зміну).</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Університет бізнесу в Катовіце (Верхньоселезька академія ім. Войцеха Корфанти в Катовіце) (м. Катовіце, Польща): <i>Договір укладено на невизначений час.</i> 4. Університет Суспільних наук (м. Лодзь, Польща): <i>Угода про співпрацю безстрокова.</i> 5. WSG University in Bydgoszcz (м. Бидгощ, Польща): <i>Угода про академічну співпрацю безстрокова.</i> <p>Порядок участі, визнання та перезарахування результатів навчання студентів, права та обов'язки осіб, які беруть участь у програмах міжнародної кредитної мобільності, порядок звітності та оформлення документів за результатами їхнього навчання регламентують:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <u>Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;</u> – <u>Положення про програму обміну студентами;</u> – <u>Положення про конкурсний відбір студентів на навчання за програмою обміну студентами на підставі міжнародних двосторонніх Угод про співпрацю Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.</u> <p>Студенти, охочі взяти участь у програмах міжнародної академічної мобільності, можуть звернутися до наукового відділу (<u>сектор міжнародної діяльності та роботи з іноземними студентами</u>) або на випускову кафедру за більш детальною інформацією та консультаціями.</p>
<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>Не передбачено</p>

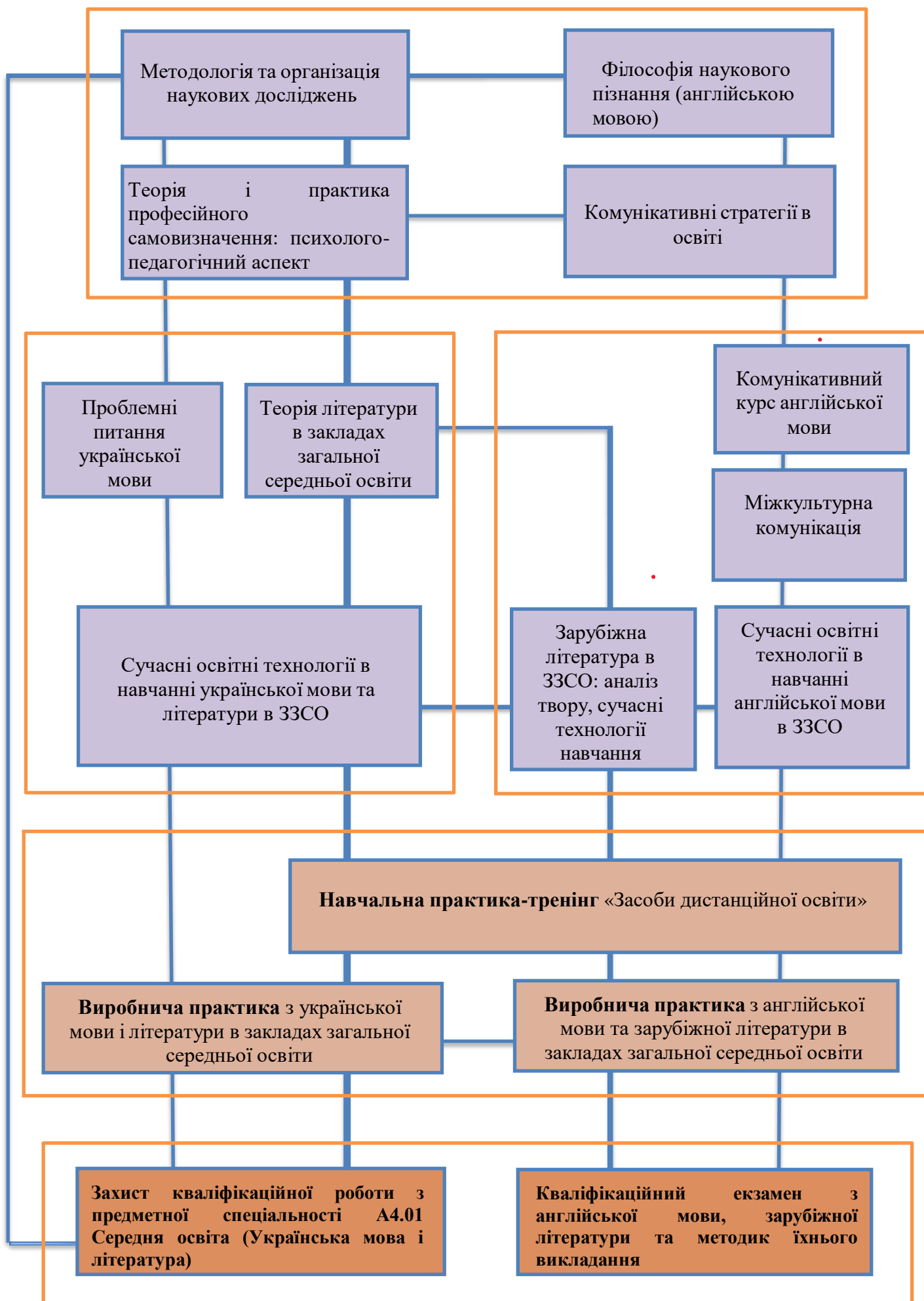
2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОПП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
1.1. Дисципліни професійної підготовки			
ОК ПП-01	Філософія наукового пізнання (англійською мовою)	3	Залік
ОК ПП-02	Теорія і практика професійного самовизначення: психолого-педагогічний аспект	5	Залік
ОК ПП-03	Методологія та організація наукових досліджень	3	Залік
ОК ПП-04	Комунікативні стратегії в освіті	3	Залік
ОК ПП-05	Сучасні освітні технології в навчанні української мови та літератури в ЗЗСО	5,5	Екзамен
ОК ПП-06	Теорія літератури в закладах загальної середньої освіти	4	Екзамен
ОК ПП-07	Проблемні питання української мови	3	Залік
ОК ПП-08	Комунікативний курс англійської мови	4	Екзамен
ОК ПП-09	Сучасні освітні технології в навчанні англійської мови в ЗЗСО	4	Екзамен
ОК ПП-10	Міжкультурна комунікація	3	Залік
ОК ПП-11	Зарубіжна література в ЗЗСО: аналіз твору, сучасні технології навчання	4,5	Екзамен
	Усього	42	
1.2. Практична підготовка			
ОК ПП-12	Навчальна практика-тренінг «Засоби дистанційної освіти»	1,5	Залік
ОК ПП-13	Виробнича практика з української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти	10,5	Д-Залік
ОК ПП-14	Виробнича практика з англійської мови та зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти	7,5	Д-Залік
	Усього	19,5	

1.3. Кваліфікаційна робота			
ОК ПП-15	Написання кваліфікаційної роботи з предметної спеціальності А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)	3	
Усього		3	
Загальний обсяг обов'язкових компонент		64,5	
ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
ВК1	Дисципліна з каталогу	4,5	Залік
ВК2	Дисципліна з каталогу	4,5	Залік
ВК3	Дисципліна з каталогу	4,5	Залік
ВК4	Дисципліна з каталогу	4,5	Залік
ВК5	Дисципліна з каталогу	4,5	Залік
Загальний обсяг вибірових компонент		22,5	
АТЕСТАЦІЯ			
А-1	Захист кваліфікаційної роботи з предметної спеціальності А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)	1,5	
А-2	Кваліфікаційний екзамен з англійської мови, зарубіжної літератури та методик їхнього викладання	1,5	
Усього		3	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ПРОГРАМИ		90	

2.2. Структурно-логічна схема ОПШ

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література) другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань А Освіта здійснюється в такій формі:

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Публічний захист кваліфікаційної роботи з предметної спеціальності А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) та кваліфікаційний екзамен з англійської мови, зарубіжної літератури та методик їхнього викладання.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання дослідницької та/або інноваційної задачі з методик і технологій навчання української мови і літератури. У кваліфікаційній роботі не повинно бути академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації.
Вимоги до кваліфікаційного екзамену	Кваліфікаційний екзамен з англійської мови, зарубіжної літератури та методик їхнього викладання передбачає оцінювання результатів навчання з теорії і практики англійської мови та технологій її навчання, технологій навчання зарубіжної літератури, визначених цією ОПП.

Атестація здійснюється відкрито й публічно, згідно з [Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка](#).

Відповідно до постанови [«Порядку присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту»](#), затвердженого Постановою КМУ від 25 жовтня 2024 р. №1223, у разі відсутності професійного стандарту за освітніми програмами, заклад освіти присвоює кваліфікацію, що визначена освітньо-професійною програмою, на основі процедури встановлення відповідності обсягу компетентностей здобувача вищої освіти відповідній освітній програмі, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації, за результатами якої може бути визнано здобуті ним результати навчання і присвоєно професійну кваліфікацію.

У Центральноукраїнському державному університеті присвоєння кваліфікацій регламентовано [Положенням про порядок присвоєння професійних кваліфікацій в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка](#) від 01 квітня 2025 року, розробленим відповідно до Закону України «Про освіту» (зі змінами), Закону України «Про вищу освіту» (зі змінами), Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу» від 23.04.2024 № 3642-ІХ, постанови КМУ від 25.10.2024 р. № 1223 «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту», постанови КМУ від 15.09.2021 р. № 956 «Про затвердження Порядку присвоєння та підтвердження професійних кваліфікацій кваліфікаційними центрами», «Положення про організацію

освітнього процесу в Центральнoукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка».

Присвоєння професійних кваліфікацій здійснюється відповідно до зазначеного [Положення](#); професійних стандартів; принципів валідності, об'єктивності, незалежності, добросовісності, відкритості, прозорості та неупередженості.

Атестація здобувачів освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» другого (магістерського) рівня вищої освіти завершується видачею документа встановленого зразка про присудження ступеня магістра з присвоєнням кваліфікації: Магістр; галузь знань А Освіта, спеціальність: А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями); предметна спеціальність: А4.01 Середня освіта (Українська мова і література). Професійна кваліфікація: Вчитель-магістр (Середня освіта (Українська мова і література) і (Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література))).

Вимоги професійних стандартів

Повна назва та реквізити відповідного професійного стандарту	Особливості освітньої програми, пов'язані з наявністю Професійного стандарту
<p>Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: Наказ Міністерства освіти і науки України № 1225 від 29.08.2024 р. URL: https://register.nqa.gov.ua/uplo ads/0/646- ilovepdf_merged.pdf</p>	<p>A1. Мовно-комунікативна компетентність A 1.1. Здатність забезпечувати здобувачам освіти навчання державною мовою A1.3. Здатність забезпечувати навчання здобувачів освіти іноземної мови та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі (для вчителів іноземної мови) A1.4. Здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні вміння й навички здобувачів освіти</p> <p>A2. Предметно-методична компетентність A 2.1. Здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державними стандартами освіти A2.2. Здатність формувати і розвивати в здобувачів освіти ключові компетентності і наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти A2.3. Здатність здійснювати інтегроване навчання здобувачів освіти A2.4. Здатність добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти A2.5. Здатність формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти</p> <p>A3. Інформаційно-цифрова компетентність A3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності A3.2. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) ресурси A3.3. Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі</p> <p>B1. Психологічна компетентність B1.1. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові й індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній психоемоційний стан B 1.2. Здатність використовувати стратегії роботи зі здобувачами освіти, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності B.1.3. Здатність формувати мотивацію здобувачів освіти й організувати їхню пізнавальну діяльність</p>

Б 1.4. Здатність формувати спільноту здобувачів освіти, у якій поважають і враховують права кожного

Б2. Емоційно-етична компетентність

Б2.1. Здатність усвідомлювати особисті відчуття почуття, емоції, потреби та емоційні стани інших учасників освітнього процесу, керувати власними емоційними станами

Б2.2. Здатність конструктивно й безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу

Б2.3. Здатність усвідомлювати й поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі

Б 3. Компетентність педагогічного партнерства

Б3.1. Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії із здобувачами освіти в освітньому процесі

Б3.2. Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства

Б3.3. Здатність працювати в команді із залученими фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами

В1. Інклюзивна компетентність

В1.1. Здатність створювати умови, які забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища

В 1.2. Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами

В1.3. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного здобувача освіти з урахуванням вікових та інших індивідуальних особливостей

В2. Здоров'язбережувальна компетентність

В2.1. Здатність організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу

В2.2. Здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни

В2.3. Здатність формувати в здобувачів освіти культуру здорового й безпечного способу життя

В2.4. Здатність підтримувати особисте фізичне та психоемоційне здоров'я під час професійної діяльності

В2.5. Здатність надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу

Г1. Прогностична компетентність

Г1.1. Здатність прогнозувати результати освітнього процесу

Г1.2. Здатність планувати освітній процес

Г2. Організаційна компетентність

Г2.1. Здатність організувати процес навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти

Г2.2. Здатність організувати різні види й форми навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти

Г2.3. Здатність організувати осередки навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти

Г3. Оцінювально-аналітична компетентність

Г3.1. Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання здобувачів освіти

Г3.2. Здатність аналізувати результати навчання здобувачів освіти

Г3.3. Здатність формувати спроможність у здобувачів освіти до самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання

Д1. Здатність до навчання впродовж життя

Д1.1. Здатність здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег

Д1.2. Здатність надавати підтримку колегам у їхньому професійному розвитку

Д1.3. Здатність до інноваційної діяльності

Опис освітньо-професійної програми

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів, практик
ІК, ЗК 02, ЗК 03, ЗК 12, ЗК 13, ФК 08	ПРН 04	ОК ПП-01. Філософія наукового пізнання (англійською мовою)
ІК, ЗК 03, ЗК 04, ЗК 07, ЗК 09, ЗК 10, ЗК 11, ЗК 13, ФК 02, ФК 03, ФК 06, ФК 07	ПРН 16, ПРН 17, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 21	ОК ПП-02. Теорія і практика професійного самовизначення: психолого-педагогічний аспект
ІК, ЗК 02, ЗК 05, ЗК 07, ЗК 08, ЗК 12, ЗК 13, ФК 08, ФК 09	ПРН 04, ПРН 05, ПРН 06, ПРН 07	ОК ПП-03. Методологія та організація наукових досліджень
ІК, ЗК 01, ЗК 03, ЗК 04, ЗК 05, ЗК 08, ЗК 09, ЗК 10, ФК 02, ФК 03, ФК 07, ФК 13	ПРН 01, ПРН 09, ПРН 11, ПРН 20	ОК ПП-04. Комунікативні стратегії в освіті
ІК, ЗК 01, ЗК 05, ЗК 06, ЗК 07, ЗК 10, ФК 01, ФК 02, ФК 03, ФК 04, ФК 05, ФК 08, ФК 10, ФК 19	ПРН 01, ПРН 02, ПРН 03, ПРН 04, ПРН 12, ПРН 14, ПРН 15, ПРН 18	ОК ПП-05. Сучасні освітні технології в навчанні української мови та літератури в ЗЗСО
ІК, ЗК 02, ФК 03, ФК 11	ПРН 05, ПРН 06, ПРН 07, ПРН 11	ОК ПП-06 Теорія літератури в закладах середньої освіти
ІК, ЗК 01, ЗК 02, ЗК 07, ЗК 13, ФК 03, ФК 12	ПРН 01, ПРН 05, ПРН 08	ОК ПП-07. Проблемні питання української мови
ІК, ЗК 03, ЗК 04, ФК 02, ФК 03, ФК 13, ФК 14, ФК 15	ПРН 10, ПРН 11	ОК ПП-08. Комунікативний курс англійської мови
ІК, ЗК 06, ЗК 07, ЗК 10, ФК 01, ФК 02, ФК 03, ФК 04, ФК 05, ФК 08, ФК 16, ФК 19	ПРН 03, ПРН 14, ПРН 15	ОК ПП-09. Сучасні освітні технології в навчанні англійської мови в ЗЗСО
ІК, ЗК 03, ЗК 04, ФК 02, ФК 03, ФК 13, ФК 14, ФК 15	ПРН 09, ПРН 10, ПРН 11	ОК ПП-10. Міжкультурна комунікація
ІК, ЗК 06, ЗК 07, ЗК 10, ФК 01, ФК 02, ФК 03, ФК 04, ФК 05, ФК 08, ФК 18	ПРН 03, ПРН 07, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 15	ОК ПП-11. Зарубіжна література в ЗЗСО: аналіз твору, сучасні технології навчання
ІК, ЗК 06, ФК 02, ФК 05, ФК 10, ФК 16, ФК 18, ФК 19	ПРН 03, ПРН 14	ОК ПП-12. Навчальна практика-тренінг «Засоби дистанційної освіти»
ІК, ЗК 01, ЗК 03, ЗК 05, ЗК 06, ЗК 07, ЗК 08, ЗК 09, ЗК 10, ЗК 12, ЗК 13, ФК 01, ФК 02, ФК 03, ФК 04, ФК 05, ФК 06, ФК 07, ФК 08, ФК 09, ФК 10, ФК 11, ФК 12, ФК 13, ФК 19	ПРН 01, ПРН 02, ПРН 03, ПРН 06, ПРН 07, ПРН 08, ПРН 09, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 15, ПРН 16, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 21	ОК ПП-13. Виробнича практика з української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти
ІК, ЗК 03, ЗК 05, ЗК 06, ЗК 07, ЗК 08, ЗК 09, ЗК 10, ЗК 12, ЗК 13, ФК 01, ФК 02, ФК 03, ФК 04, ФК 05, ФК 06, ФК 07, ФК 08, ФК 13, ФК 14, ФК 15, ФК 16, ФК 18, ФК 19	ПРН 01, ПРН 03, ПРН 07, ПРН 09, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 15, ПРН 16, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 21	ОК ПП-14. Виробнича практика з англійської мови і зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти
ІК, ЗК 02, ЗК 03, ЗК 05, ЗК 12, ЗК 13, ФК 01, ФК 02, ФК 03, ФК 05, ФК 06, ФК 07, ФК 08, ФК 09, ФК 10, ФК 11, ФК 12, ФК 17, ФК 19	ПРН 01, ПРН 02, ПРН 03, ПРН 04, ПРН 05, ПРН 06, ПРН 08, ПРН 12, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19	ОК ПП-15. Написання кваліфікаційної роботи з предметної спеціальності А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Пояснювальна записка

Таблиця 1. Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей /результатів навчання дескрипторам НРК (за 7-м рівнем, магістерським)

Класифікація компетентностей (результатів навчання) за НРК	Знання Зн1 Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Уміння/Навички Ум1 Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур Ум2 Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах Ум3 Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	Комунікація К1 Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Автономія та відповідальність АВ1 Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів АВ2 Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів АВ3 Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії
Загальні компетентності				
ЗК1			К1	
ЗК2	Зн1	Ум1		
ЗК3		Ум3		
ЗК4				АВ2
ЗК5		Ум1		
ЗК6		Ум1		
ЗК7	Зн1	Ум1, Ум2		
ЗК8		Ум2, Ум3		
ЗК9			К1	АВ2
ЗК10		Ум3	К1	АВ2
ЗК11				АВ1
ЗК12	Зн1	Ум2		
ЗК13				АВ3
Фахові компетентності				
ФК1	Зн1	Ум1, Ум2	К1	АВ1, АВ2
ФК2	Зн1	Ум2, Ум3	К1	АВ2, АВ3
ФК3	Зн1	Ум1, Ум2	К1	АВ2, АВ3
ФК4	Зн1	Ум2	К1	АВ1, АВ3
ФК5	Зн1	Ум1, Ум3	К1	АВ2
ФК6	Зн1	Ум1, Ум2, Ум3	К1	АВ1, АВ3

ФК7	3Н1	УМ2	К1	АВ1, АВ3
ФК8	3Н1	УМ1, УМ3	К1	АВ2
ФК9	3Н1	УМ1, УМ2	К1	АВ2, АВ3
ФК10	3Н1	УМ2, УМ3	К1	АВ1, АВ2
ФК11	3Н1	УМ2	К1	АВ1
ФК12	3Н1	УМ1, УМ2	К1	АВ2
ФК13	3Н1	УМ2, УМ3	К1	АВ1
ФК14	3Н1	УМ1, УМ2	К1	АВ1, АВ3
ФК15	3Н1	УМ2, УМ3	К1	АВ2, АВ3
ФК16	3Н1	УМ2, УМ2, УМ3	К1	АВ1, АВ2
ФК17	3Н1	УМ1, УМ2	К1	АВ2
ФК18	3Н1	УМ2, УМ3	К1	АВ1, АВ2
ФК19	3Н1	УМ1, УМ2	К1	АВ1, АВ2

Таблиця 2. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

Програмні результати навчання	КК	Загальні компетентності											Фахові компетентності																							
		ЗК 01	ЗК 02	ЗК 03	ЗК 04	ЗК 05	ЗК 06	ЗК 07	ЗК 08	ЗК 09	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	ЗК 13	ФК 01	ФК 02	ФК 03	ФК 04	ФК 05	ФК 06	ФК 07	ФК 08	ФК 09	ФК 10	ФК 11	ФК 12	ФК 13	ФК 14	ФК 15	ФК 16	ФК 17	ФК 18	ФК 19			
ПРН 01. Вільно обговорювати результати професійної діяльності, наукових досліджень та інноваційних проєктів державною мовою усно і письмово.	+	+	+		+		+		+	+	+		+	+					+	+	+	+														
ПРН 02. Володіти концептуальними засадами навчання української мови і літератури, мати спеціалізовані знання про сучасні наукові здобутки у сфері середньої освіти, які є основою для оригінального мислення, проведення наукових досліджень та/або впровадження інноваційної діяльності.	+	+	+	+	+		+						+	+	+						+	+														
ПРН 03. Упроваджувати інноваційні методики, цифрові ресурси та інтерактивні освітні технології в практику навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури в ЗЗСО відповідно до державних освітніх стандартів.	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+		+			+			+		+						+		+				
ПРН 04. Планувати, організувати і виконувати наукові дослідження у сфері методики навчання української мови і літератури в ЗЗСО на засадах академічної доброчесності та з використанням сучасних методологічних підходів; формулювати обґрунтовані висновки; презентувати результати свого дослідження.	+	+	+		+	+	+	+					+	+			+						+													
ПРН 05. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.	+	+	+		+		+		+				+	+							+	+					+									
ПРН 06. Вільно оперувати спеціальною літературознавчою термінологією, інтегрувати поглиблені знання теорії літератури в практику навчання української та зарубіжної літератур у ЗЗСО.	+	+	+				+						+	+	+	+									+							+				

Програмні результати навчання	ІК	Загальні компетентності											Фахові компетентності																							
		ЗК 01	ЗК 02	ЗК 03	ЗК 04	ЗК 05	ЗК 06	ЗК 07	ЗК 08	ЗК 09	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	ЗК 13	ФК 01	ФК 02	ФК 03	ФК 04	ФК 05	ФК 06	ФК 07	ФК 08	ФК 09	ФК 10	ФК 11	ФК 12	ФК 13	ФК 14	ФК 15	ФК 16	ФК 17	ФК 18	ФК 19			
ПРН 07. Уміти визначати проблематику сучасного літературознавства, дохідливо доносити її до здобувачів освіти; аналізувати художній текст як окреме естетичне ціле.	+	+	+		+		+						+		+	+									+											
ПРН 08. Мати спеціалізовані знання з актуальних питань української мови, що є основою для оригінального мислення і критичного осмислення проблем сучасної лінгвістики у їхньому зв'язку з мовно-літературною освітою в ЗЗСО.	+	+	+		+	+						+			+	+									+											
ПРН 09. Організувати конструктивний діалог і полілог з учасниками освітнього процесу на засадах емпатії, ненасильницької комунікації та поваги до прав людини.	+	+		+	+				+	+					+	+				+					+		+									
ПРН 10. Спілкуватися англійською мовою у всіх видах іншомовної мовленнєвої діяльності, володіти основами культури усного й писемного мовлення, вміннями й навичками спілкування в освітній галузі відповідно до досвіду, інтересів та психологічних особливостей мовців.	+		+		+				+				+		+	+				+					+		+	+								
ПРН 11. Взаємодіяти, ураховуючи культурні й особистісні відмінності співрозмовників, принципи недискримінації та поваги до відмінностей задля попередження й подолання конфліктів у міжкультурному контексті.	+			+	+				+						+	+									+		+	+								
ПРН 12. Залучати знання технологій навчання української мови і літератури та зарубіжної літератури для розв'язання складних завдань у широких або мультидисциплінарних контекстах та для реалізації програм інтегрованих мовно-літературних курсів для ЗЗСО.	+	+					+	+			+		+		+	+								+						+			+			
ПРН 13. Розв'язувати проблеми мовно-літературної освіти в ЗЗСО в нових або незнайомих освітніх середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.	+		+					+	+		+					+												+		+	+				+	

Програмні результати навчання	ІК	Загальні компетентності											Фахові компетентності																								
		ЗК 01	ЗК 02	ЗК 03	ЗК 04	ЗК 05	ЗК 06	ЗК 07	ЗК 08	ЗК 09	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	ЗК 13	ФК 01	ФК 02	ФК 03	ФК 04	ФК 05	ФК 06	ФК 07	ФК 08	ФК 09	ФК 10	ФК 11	ФК 12	ФК 13	ФК 14	ФК 15	ФК 16	ФК 17	ФК 18	ФК 19				
ПРН 14. Створювати інноваційне інформаційно-освітнє середовище для навчання української мови і літератури та англійської мови і зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти, адаптувати його до різних умов реалізації освітнього процесу.	+	+				+	+							+	+			+												+		+					
ПРН 15. Обирати й розробляти навчально-методичне забезпечення для навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури в ЗЗСО.	+	+			+	+	+							+														+		+		+					
ПРН 16. Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу.	+		+		+				+	+		+									+																
ПРН 17. Об'єктивно оцінювати результати діяльності здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу у сфері професійної діяльності, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності.	+		+		+				+				+						+															+			
ПРН 18. Організувати навчальний процес і управляти ним, демонструючи високу здатність забезпечувати мовно-літературну підготовку учнів у ЗЗСО.	+	+						+							+																				+		
ПРН 19. Працювати самостійно та незалежно, приймати обгрунтовані рішення та нести відповідальність за їхні наслідки, діяти чесно та добросовісно, уникаючи будь-яких форм недобросовісної поведінки.	+		+		+			+							+				+																	+	
ПРН 20. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня в стандартних, нестандартних та невизначених умовах.	+	+	+		+			+	+	+	+									+							+			+							
ПРН 21. Забезпечувати створення та функціонування інклюзивного освітнього середовища в ЗЗСО.	+		+		+		+	+	+	+																		+		+							

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних компетентностей випускника компонентам освітньо-професійної програми

Компетентності	Освітні компоненти														
	ОК ПП-01	ОК ПП-02	ОК ПП-03	ОК ПП-04	ОК ПП-05	ОК ПП-06	ОК ПП-07	ОК ПП-08	ОК ПП-09	ОК ПП-10	ОК ПП-11	ОК ПП-12	ОК ПП-13	ОК ПП-14	ОК ПП-15
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 01				+	+		+						+		
ЗК 02	+		+			+	+								+
ЗК 03	+	+		+				+		+			+	+	+
ЗК 04		+		+				+		+					
ЗК 05			+	+	+								+	+	+
ЗК 06					+				+		+	+	+	+	
ЗК 07		+	+		+		+		+		+		+	+	
ЗК 08			+	+									+	+	
ЗК 09		+		+									+	+	
ЗК 10		+		+	+				+		+		+	+	
ЗК 11		+													
ЗК 12	+		+										+	+	+
ЗК 13	+	+	+				+						+	+	+
ФК 01					+				+		+		+	+	+
ФК 02		+		+	+			+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 03		+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
ФК 04					+				+		+		+	+	
ФК 05					+				+		+	+	+	+	+
ФК 06		+											+	+	+
ФК 07		+		+									+	+	+
ФК 08	+		+		+				+		+		+	+	+
ФК 09			+										+		+
ФК 10					+							+	+		+
ФК 11						+							+		+
ФК 12							+						+		+
ФК 13				+				+		+			+	+	
ФК 14								+		+				+	
ФК 15								+		+				+	
ФК 16									+			+		+	
ФК 17															+
ФК 18											+	+		+	
ФК 19					+				+			+	+	+	+

Таблиця 4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

	ОК ПП-01	ОК ПП-02	ОК ПП-03	ОК ПП-04	ОК ПП-05	ОК ПП-06	ОК ПП-07	ОК ПП-08	ОК ПП-09	ОК ПП-10	ОК ПП-11	ОК ПП-12	ОК ПП-13	ОК ПП-14	ОК ПП-15
ПРН 01				+	+		+						+	+	+
ПРН 02					+								+		+
ПРН 03					+				+		+	+	+	+	+
ПРН 04	+		+		+										+
ПРН 05			+			+	+								+
ПРН 06			+			+							+		+
ПРН 07			+			+					+		+	+	
ПРН 08							+						+		+
ПРН 09				+						+			+	+	
ПРН 10								+		+			+	+	
ПРН 11				+		+		+		+	+		+	+	
ПРН 12					+						+		+	+	+
ПРН 13													+	+	
ПРН 14					+				+			+	+	+	
ПРН 15					+				+		+		+	+	
ПРН 16		+											+	+	
ПРН 17		+											+	+	+
ПРН 18					+								+	+	+
ПРН 19		+											+	+	+
ПРН 20		+		+									+	+	
ПРН 21		+											+	+	

4. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти (далі – ВЗЯВО) включає в себе: Стратегію ЦДУ ім. В. Винниченка та процедури забезпечення якості освіти; механізми забезпечення академічної доброчесності, які покликані запобігти плагіату, фальсифікації результатів наукових досліджень та іншим порушенням академічної доброчесності; моніторинг та оцінювання якості освіти, яка дозволяє збирати інформацію про якість освіти та використовувати її для прийняття управлінських рішень; менеджмент якості, який забезпечує ефективне функціонування ВЗЯВО, що ґрунтується на залученні всіх учасників університетської спільноти до процесу постійного вдосконалення якості з використанням різноманітних інструментів та методів, з-поміж яких такі: стратегічне планування; моніторинг та оцінювання; вирішення проблем; командна робота; навчання та розвиток; участь усіх зацікавлених сторін (викладачів, здобувачів освіти, роботодавців, представників громадськості, академічної спільноти).

ВЗЯВО в ЦДУ ім. В. Винниченка здійснюється відповідно до [«Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти»](#)

[в Центральнoукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка](#)». Це Положення відповідає вимогам Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG 2015), статті 16 Закону України «Про вищу освіту» (2014) та статті 41 Закону України «Про освіту» (2020), постанові КМУ № 1187 від 30.12.2015 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (2021), Статуту Центральнoукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, Положенню про організацію освітнього процесу Центральнoукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка. ВЗЯВО охоплює керівників та підрозділів та ґрунтується на 10 процедурах, пов'язаних з моніторингом, періодичним переглядом навчальних планів, програм і контрольних заходів, формуванням якісного контингенту здобувачів вищої освіти, оцінюванням результатів навчання, посиленням практичної підготовки, забезпеченням якості кадрового складу, відповідного ресурсного забезпечення, удосконаленням інформаційної системи управління та Е-навчання, забезпеченням академічної доброчесності, публічності інформації щодо діяльності ЦДУ ім. В. Винниченка, участю в рейтингових дослідженнях різних рівнів тощо.

Отже, за вищевказаним ВЗЯВО містить усі необхідні складові, а саме:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному вебсайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

6. Прикінцеві положення

Освітньо-професійна програма містить вимоги до підготовки магістрів за спеціальністю 014 Середня освіта, предметною спеціальністю А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) галузі знань А Освіта стосовно:

- обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності А4 Середня освіта (Українська мова і література), предметної спеціальності А4.01 Середня освіта (Українська мова і література);
- рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за відповідною ОПП, та результатів їхнього навчання;
- переліку обов'язкових компетентностей випускника;
- нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого в

термінах результатів навчання;

– форм атестації здобувачів вищої освіти.

Вимоги до компетентностей та результатів навчання узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій.

Розробники ОПП самостійно визначили перелік дисциплін, практик та інших освітніх компонентів, необхідних для набуття передбачених ОПП компетентностей та результатів навчання.

Розробники ОПП під час формування ОПП самостійно встановили вимоги до компетентностей і результатів навчання в контексті професійної діяльності вчителя української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти.

Розробники ОПП використовують власні формулювання спеціальних (фахових, предметних) компетентностей і результатів навчання, враховуючи вимоги професійних стандартів до професійних компетентностей вчителя закладу загальної середньої освіти.

Розробники ОПП самостійно визначили форми атестації здобувачів вищої освіти.
Корисні посилання:

1. EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій). URL: <https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>

2. ISCED (Міжнародна стандартна класифікація освіти, МСКО) 2011. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>

3. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) та загальними компетентностями та прикладами стандартів. URL: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>

4. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.- уклад.: В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / за ред. В. Г. Кременя. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с. URL: <https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/glossariy.pdf>

5. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти. URL: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/611052/mod_resource/content/1/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf

6. Розвиток систем внутрішнього забезпечення якості в українських закладах вищої освіти. Аналітичний звіт. Київ, 2020. URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2021/05/%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA-%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8.pdf>

7. Розроблення освітніх програм : методичні рекомендації / Авт. : В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / за ред. В.Г. Кременя. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 120 с. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysnimaterialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhenniainstrumentiv-bolonskoho-protsesu.html?download=84:rozroblennia-osvitnikh-prohrammetodychni-rekomendatsii&start>

8. Положення про атестацію здобувачів вищої освіти у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка / Кропивницький: РВВ ЦДУ ім. В. Винниченка, 2022. 44 с.

9. Рекомендації щодо застосування критерії оцінювання якості освітньої програми / Затверджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17 листопада 2020 року. Київ: ТОВ «Український освітянський видавничий центр «Оріон», 2020. 66 с.

7. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Про освіту: Закон України від 25.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 13.03.2021 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
4. Концепція розвитку педагогічної освіти / МОН України / Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 р. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
5. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584, з урахуванням змін згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 03.04.2024 р. № 441). URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-metodychnykh-rekomendatsii-shchodo-rozroblennia-standarti-v-vyshchoi-osvity>
6. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 із змінами, в редакції від 21.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>
7. Перелік предметних спеціальностей спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), спеціалізацій предметної спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови)), спеціалізацій спеціальностей 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) та 016 Спеціальна освіта, за якими здійснюється розміщення державного (регіонального) замовлення: Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.03.2024 р. № 260, зареєстрований в Міністерстві Юстиції України 19 березня 2024 р. за № 405/41750. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0405-24#n16>
8. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»: Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 23.12.2020 № 2736. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>
9. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: Наказ Міністерства освіти і науки України № 1225 від 29.08.2024 р. URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf
10. Національна рамка кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/519-2020-%D0%BF#n2>
11. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. Наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327 (зі змінами, в редакції від 16.01.2024), № 27751 (зі змінами, в редакції від 13.12.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>
12. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами, в редакції від 20.06.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>
13. Положення про освітні програми в Центральноту українському державному університеті імені Володимира Винниченка. Кропивницький: ІВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2022.

14. Положення про порядок присвоєння професійних кваліфікацій в Центральнoукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка / Кропивницький: ІВ ЦДУ ім. В. Винниченка, 2025. 8 с. URL: https://cusu.edu.ua/images/normativni_doc/3_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%84_%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97_31_03_2025.pdf

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма містить вимоги до підготовки магістрів за спеціальністю за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), за предметною спеціальністю А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) галузі знань А Освіта стосовно:

- обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), за предметною спеціальністю А4.01 Середня освіта (Українська мова і література), з галузі знань А Освіта;
- рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за відповідною освітньою програмою та результатів їхнього навчання;
- переліку обов'язкових компетентностей випускника;
- нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого в термінах результатів навчання;
- форм атестації здобувачів вищої освіти.

Вимоги до компетентностей та результатів навчання узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій.

Розробники ОПП самостійно визначають перелік дисциплін, практик та інших освітніх компонентів, необхідних для набуття передбачених ОПП компетентностей та результатів навчання.

Розробники ОПП під час формування ОПП визначають вимоги до компетентностей і результатів навчання в контексті професійної діяльності вчителя-магістра (Середня освіта (Українська мова і література)) і (Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)).

Розробники ОПП використовують власні формулювання спеціальних (фахових, предметних) компетентностей і результатів навчання, урахувавши вимоги професійних стандартів до професійних компетентностей вчителя закладу загальної середньої освіти.

Розробники ОПП самостійно визначають форми атестації здобувачів вищої освіти.

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму
«Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» Другого (магістерського) рівня вищої освіти
Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка

Оволодіння освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» є важливим кроком у підготовці вчителя-словесника, який має намір розширити свої професійні компетентності й підвищити свою конкурентоспроможність на ринку праці. Інтегративність програми означає не лише можливість викладати один із чотирьох важливих шкільних предметів (українську мову, українську літературу, англійську мову, зарубіжну літературу), але й передбачає глибоке розуміння цих предметних спеціальностей, готує вчителя, який може реалізувати навчальні програми інтегрованих мовно-літературних курсів (українська мова, українська та зарубіжні літератури) для закладів загальної середньої освіти НУШ.

Ознайомившись із переліком освітньо-професійних компонент, хочемо відзначити збалансованість навчальної програми, її відповідність вимогам часу. Особливо приємно, що майже чверть обсягу ОПП (22,5 кредитів) припадає на дисципліни за вільним вибором. Така варіативність дає здобувачам змогу як вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію, так і визначати напрям розвитку вищої освіти загалом. Обсяг практичної підготовки (16,5 кредитів) є достатнім для формування професійних навичок майбутніх учителів.

На тлі позитивних вражень хочемо висловити кілька порад, які, на нашу думку, сприятимуть покращенню програми:

1. Маючи чималий досвід роботи в школі, глибоко переконана, що професіоналізм учителя-словесника передусім визначає його вміння володіти «живим» словом, тобто бути риторичною особистістю (на цій компетентності, до речі, наголошував Василь Сухомлинський, стверджуючи, що «слово основна зброя вчителя»). Наявність в ОПП дисципліни «Теорія і практика мовного впливу» (ОК ЗП-04).

Вх. №36/04-21
11.07.05.2012

є актуальною і звучить дуже сучасно. Водночас із метою спрямувати її в русло спеціальності та увиразнити зміст пропоную скоригувати назву так: «Педагогічна риторика учителя-словесника».

2. Осучаснення, на нашу думку, потребує також назва ОК ПП-05 Сучасні освітні технології у викладанні української мови та літератури в ЗЗСО. Доречно замінити термін «викладання» на «навчання» – «Сучасні освітні технології у навчанні української мови та літератури в ЗЗСО».

Приємно, що програма «Середня освіта (Українська мова і література, Англійська мова та зарубіжна література)» другого магістерського рівня є гнучкою та відкритою до змін. Найголовніша її перевага – забезпечення якісної підготовки сучасного фахового вчителя-філолога, здатного відповідати викликам мультикультурного, динамічного освітнього середовища.

Учитель вищої категорії,
старший вчитель,
учитель української мови та літератури
Петрівського ліцею
Петрівської селищної ради
Олександрійського району
Кіровоградської області

Н. Митько

Наталія МИТЬКО

Рецензія

на освітньо-професійну програму «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)
галузі знань А «Освіта»

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» другого (магістерського) рівня є цілісною, системно побудованою та актуальною відповіддю на сучасні виклики у сфері мовно-літературної шкільної освіти. Вона має чітко визначену мету, узгоджену із сучасними тенденціями в українській та світовій освітніх галузях, та охоплює всі необхідні напрями підготовки кваліфікованого вчителя нового покоління.

Програма поєднує фундаментальну теоретичну підготовку з філософії, психології, методології дослідження та фахових дисциплін з мовознавства, літературознавства, методики викладання й цифрових технологій. Особливо варто відзначити дисципліни, які враховують інтегративний і міждисциплінарний підхід: «Сучасні освітні технології», «Теорія і практика мовного впливу», «Методика навчання англійської мови та зарубіжної літератури». Це забезпечує гнучкість програми та відповідає вимогам до вчителя як до інтелектуального, креативного та медіаграмотного фахівця.

Програма охоплює широкий спектр освітніх результатів навчання (ПРН), які чітко відображають очікувані компетентності майбутнього магістра. Вони охоплюють комунікативну, методичну, дослідницьку, соціальну, психологічну, управлінську й інтеркультурну компетентності. Особливо актуальними є ПРН, які стосуються володіння цифровими освітніми технологіями, здатності інтегрувати знання з кількох предметів

Вк. N 37/04-21
Ліг 07.05.2021

(ПРН 03, 12, 14), а також орієнтація на інклюзивність та академічну добросесність (ПРН 04, 19, 21).

Програма передбачає розвиток вмінь у сфері міжкультурної комунікації, що підвищує конкурентоспроможність випускника та відповідає європейським стандартам вищої освіти. Також програму вирізняє акцент на розвиток самостійності, критичного мислення, здатності до міжособистісної взаємодії та управління освітнім процесом.

Програма відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для рівня магістра, орієнтована на підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних працювати у складних і динамічних умовах сучасної школи, провадити наукові дослідження, використовувати інноваційні методики й сприяти формуванню гуманістичних цінностей у молоді.

Освітньо-професійна програма є якісною, науково й методично обґрунтованою, повністю відповідає стандартам вищої освіти, запитам сучасної освітньої практики та очікуванням роботодавців. Її реалізація сприятиме підготовці фахівців, які здатні ефективно працювати в Новій українській школі, впроваджувати інновації, забезпечувати якість навчання та виховання на рівні європейських стандартів.

Директорка КЗ «Ліцей імені Тараса Шевченка
Кропивницької міської ради»,
канд. наук з державного управління

Галина ВОЙНА

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка

Освітньо-професійна програма справляє позитивне враження завдяки відповідності сучасним освітнім стандартам та гнучкому поєднанню теоретичної й практичної підготовки вчителів-філологів. ОПП інтегрує дві мовно-літературні спеціальності, що відповідає актуальним потребам української школи та вимогам до багатопрофільності вчителя.

Перевагою програми є підготовка фахівців, здатних здійснювати інтегроване навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури та чітко сформульовані програмні результати навчання, які корелюють з компетентнісним підходом в освіті. Визначені програмою загальні та фахові компетентності, а також програмні результати навчання засвідчують, що ОПП створена із врахуванням стратегічної мети – відновлення людського капіталу в контексті повоєнної України і націлена на підготовку фахівців, яких потребує сучасна українська освіта.

Цьому сприяє як змістове наповнення програми (перелік компонент ОП), так і добре розвинена система ресурсного забезпечення: кадровий викладацький склад, цифрові платформи, бібліотека, мультимедійні аудиторії та зазначена можливість академічної мобільності на національному та міжнародному рівнях.

Як викладач, що працює у сфері післядипломної педагогічної освіти, позитивно оцінюю факт уведення в програму *ЗК 13. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії, забезпечуючи безперервний особистий і професійний розвиток.*

Водночас хочу зауважити таке:

1. Формулювання ФК 11. містить здатність формувати в учнів літературознавчу компетентність включно з розвитком критичного мислення. Рекомендуємо чіткіше деталізувати методи реалізації цього аспекту в програмних результатах (ПРН), оскільки це ключова компетентність в умовах сучасної освіти.
2. У програмі немає освітнього компонента, який би забезпечував розвиток навичок роботи з учнями з особливими освітніми потребами. Оскільки ПРН 21 передбачає уміння забезпечувати створення та функціонування інклюзивного освітнього середовища в ЗЗСО, доцільно увести в програму

*Вк. N 32/04-21
В.г. О.В. О.Т. 21/р.*

окремий курс чи модуль, присвячений створенню інклюзивного середовища в ЗЗСО.

3. На нашу думку, *ФК 08. Здатність, провадити дослідження та/або інноваційну діяльність з метою розвитку нових знань та процедур у сфері загальної середньої освіти* та *ФК 09. Здатність планувати, організовувати, виконувати й презентувати прикладне дослідження зі сфери середньої освіти в контексті навчання української мови і літератури з дотриманням правил академічної доброчесності та професійної етики* можна об'єднати в одну компетентність, бо вони дублюють зміст одна одної.
4. З метою оптимізації переліку фахових компетентностей рекомендуємо об'єднати *ФК 10, ФК 17, ФК 19* в одну, оскільки їхні формулювання базуються на здатності добирати й використовувати інноваційні та ефективні методики й технології навчання в ЗЗСО предметів, які передбачені основною і додатковою спеціальністю (української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури відповідно) і корелюються з *ПРН 12*, що передбачає інтеграцію знань технологій навчання української мови і літератури та зарубіжної літератури для розв'язання складних завдань у широких або мультидисциплінарних контекстах та для реалізації програм інтегрованих мовно-літературних курсів для ЗЗСО.

Сподіваюся, що впровадження зазначених рекомендацій сприятиме підвищенню якості підготовки майбутніх учителів і підвищить конкурентоспроможність програми.

Ст. викладач кафедри ТiМСО
КЗ "Кіровоградський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
імені Василя Сухомлинського"

В.І.

Олена ВІКТОРІНА

01.05.2025 р.

Підпис Олени Вікторіної

Завідувач

*Зав. канцелярії
П. Череш*

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму
«Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» Другого (магістерського) рівня вищої освіти
Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка

ОПП «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» другого (магістерського) рівня вищої освіти є комплексною програмою, що забезпечує підготовку висококваліфікованих вчителів української мови і літератури і англійської мови та зарубіжної літератури. Таке поєднання є надзвичайно перспективним і відповідає сучасним освітнім тенденціям та вимогам ринку праці. Знання англійської мови як ключової компетентності значно розширює можливості працевлаштування випускників та підвищує їхню конкурентоспроможність у сучасних умовах.

Спрямованість рецензованої ОПП на реалізацію завдань формування людського капіталу задля повоєнного відновлення України та гідного представлення її в європейській спільноті увідповіднюється з Цілями сталого розвитку України до 2030 року та концепцією Нової української школи.

Позитивним боком програми є паритетність кредитів, відведених на основний і додатковий фах. Як учитель англійської мови хочу зупинитися на перелікові дисциплін, що репрезентують підготовку здобувачів із додаткової предметної спеціальності, з-поміж яких ОК ПП-09 Англійська мова: теорія і практика; ОК ПП-10 Сучасні освітні технології навчання англійської мови в ЗЗСО; ОК ПП-11 Теорія і практика аналізу твору зарубіжної літератури; ОК ПП-12 Сучасні освітні технології навчання зарубіжної літератури в ЗЗСО.

Маємо кілька пропозицій щодо удосконалення цього блоку.

1. Пропонуємо інтегрувати дисципліни «Теорія і практика аналізу художнього твору» та «Сучасні освітні технології навчання зарубіжної літератури в ЗЗСО» у єдиний курс «Зарубіжна література в ЗЗСО: аналіз твору, сучасні технології навчання».

2. Вочевидь, зміст ОК ПП-09 Англійська мова: теорія і практика вираженіше відобразить назва «Комунікативний курс англійської мови».

3. Досить значний потенціал могла б мати дисципліна «Міжкультурна комунікація», яку варто внести переліку освітніх компонентів.

Сподіваємося, що наші пропозиції підсилять міждисциплінарний характер програми, а їх уведення сприятиме підготовці вчителя української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти, здатного реалізувати завдання, спрямовані на формування людського капіталу задля повоєнного відновлення України та гідного представлення її в європейській спільноті.

Кандидат педагогічних наук, вчитель вищої категорії
учитель англійської мови Центральноукраїнського
наукового ліцею Кіровоградської обласної ради

Роман ПРИБОРА

Директор Центральноукраїнського наукового ліцею
Кіровоградської обласної ради

Нелія МАЗУР

Вр. № 39/04-21
Вр. 08.05.2021